

Ex/SANS/PG/3.4F/N/2024

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2024

(2nd Year, 1st Semester)

SANSKRIT

COURSE : XIV/F

(Nyāya Logic and Philosophy of Language)

Time : Two Hours

Full Marks : 30

The figures in the margin indicate full marks.

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयाः—

१. अधोनिर्दिष्टेषु प्रश्नद्वयं समाधेयम् : 6×2=12

- (क) “ज्ञायमानं लिङ्गन्तु...” इति कारिका मुक्तावलीग्रन्थदिशा व्याख्यायताम्।
- (ख) व्याप्तेः स्वरूपं निरूप्य तस्या लक्षणान्तराश्रयणे किं बीजमिति सोदाहरणं मुक्तावलीदिशा व्याख्यायताम्।
- (ग) हेत्वाभासलक्षणमुल्लिख्य असिद्धहेत्वाभासभेदाः सोदाहरणं निरूप्यन्ताम्।

SANS-211

[Turn Over]

(2)

२. अधोलिखितेषु प्रश्नद्वयं समाधेयम् :—

6×2=12

- (क) शक्तिग्रहोपाया मुक्तावलीदिशा सोदाहरणं समासतो निरूप्यन्ताम्।
- (ख) पदलक्षणं किम्? कतिविधं च तत्पदम्? पदानां स्वरूपं सोदाहरणं व्याख्यायताम्।
- (ग) शाब्दबोधे आसत्तियोग्यताज्ञानयोरुपयोगिता प्रसाध्यताम्।

३. अधःस्थितेषु प्रश्नेषु षण्णां समाधानं कार्यम् –

1×6=6

- (क) नैयायिकप्रवरेण विश्वनाथेन परामर्शलक्षणं किमुक्तम्?
- (ख) प्राचीनानां मते अनुमितेः किं करणम्?
- (ग) पक्षलक्षणं दीयताम्।
- (घ) व्याप्तेः द्वितीयलक्षणविषयिका कारिका लिख्यताम्।
- (ङ) का नाम आकाङ्क्षा?
- (च) सत्प्रतिपक्षितहेत्वाभासस्य उदाहरणं दीयताम्।
- (छ) शाब्दबोधे लक्षणास्वीकारस्य किं प्रयोजनम्?
- (ज) विश्वनाथसम्मतं तात्पर्यलक्षणं किम्?

★ ★ ★

SANS-211

XX23(071)—80